

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).
Спеціальність – 281.
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 6.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.6.12>

УДК 35.071.2

I. В. Зубар,

к. е. н., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5112-421X>

О. М. Літовка,

магістр, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-3745-5726>

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

I. Zubar,

PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Public Management and Administration, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

O. Litovka,

Master's student, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

PROMISING DIRECTIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION DEVELOPMENT IN UKRAINE

У статті досліджено сутність категорій «державне управління» та «публічне управління». Обґрунтовано висновок, що поняття «державне управління» те не є тотожним із «публічним управлінням» котре є багатшим за змістом та глибшим за обсягом.

Звертається увага на виникненні наукової квестії із модернізації вітчизняної моделі публічного управління. Серед детермінант визначено динамічні зміни у державній політиці внаслідок процесів гармонізації національної нормативно-правової бази і законодавством ЄС та виникнення специфічних соціально-економічних умов в результаті впливу пандемії COVID-19 та військового вторгнення РФ.

Визначено спектр проблемних питань, які потребують вирішення, серед яких недостатня спроможність центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інституцій регіонального розвитку до ефективного впровадження реформ, надання високоякісних послуг населенню та розв'язання соціально-економічних проблем розвитку територій в Україні, низький рівень прозорості та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, низький рівень компетенції керівників і спеціалістів органів місцевого самоврядування, низьку спроможність агенцій регіонального розвитку, незабезпеченість інструментами управління та моніторингу, неактивність територіальних громад.

Описано основи концепції сталого розвитку та її ключові принципи, серед яких комплексність, ефективність, екологічна виправданість використання природних ресурсів, структурна збалансованість, соціальна спрямованість. Визначено, що базовим принципом регіональної політики країн ЄС є забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Доведено важливість імплементації даного досвіду у комплекс публічної політики та вирішення описаних проблем.

Обґрунтовано, напрями розвитку публічного управління в Україні в контексті забезпечення сталого розвитку завдяки ефективному використанню людських, природних, геополітичних ресурсів, структурно-технологічної трансформації виробництва та наявних конкурентних можливостей. Запропоновано ініціювати розробку Стратегії публічного управління із

забезпечення сталого розвитку територіальних громад України. Фундаментальною основою при цьому визначено формування і практичне втілення стратегічного планування, орієнтованого на соціально-економічну розбудову кожного окремо взятого сільського поселення на мікро- і макрорівні.

The article substantiates the key features of public administration. They include the participation of the people in management processes, the combination of two constituent parts of management - state authorities and public institutions, as well as the fact that institutions of civil society and state and local self-government bodies are both subjects and objects of public administration.

Attention is drawn to the emergence of a scientific task on the modernization of the domestic model of public administration. This is facilitated by changes in state policy as a result of processes of adaptation of the national legal framework to EU legislation. Also, the emergence of socio-economic problems as a result of the impact of the COVID-19 pandemic and the military invasion of russia.

A number of problematic issues that need to be resolved have been identified. Among them: insufficient capacity of central and local executive bodies, local self-government bodies and regional development institutions to effectively implement reforms, provide high-quality services to the population and solve socio-economic problems of territorial development in Ukraine, low level of transparency and efficiency of local self-government bodies , low level of competence of managers and specialists of local self-government bodies, low capacity of regional development agencies, lack of management and monitoring tools, inactivity of territorial communities

The basics of the concept of sustainable development and its key principles are described. Among them: complexity, efficiency, ecological justification of the use of natural resources, structural balance, social orientation. It was determined that the basic principle of the regional policy of the EU countries is to ensure the sustainable development of territorial communities. The importance of implementing this experience into the public policy of Ukraine has been proven.

It is proposed to develop a public management strategy to ensure the sustainable development of territorial communities of Ukraine. Its basis is defined

as the formation and practical implementation of strategic planning focused on the socio-economic development of each rural settlement.

Ключові слова: *публічне управління, державне управління, сталий розвиток, місцеве самоврядування, регіональна політика.*

Key words: *public administration, state administration, sustainable development, local self-government, regional policy.*

Постановка проблеми. Розпочаті в Україні реформи територіальної організації влади мали значний успіх у напрямку суспільно-політичних трансформацій, однак сучасні обставини викликані військовими діями на території України висувають нові вимоги до сфери публічного управління. В умовах сьогодення глибокого осмислення потребують сучасні зміни та пов'язані з ними соціальні, економічні й екологічні проблеми, що вказує на важливість удосконалення публічного управління та адміністрування, зокрема в забезпеченні сталого розвитку територіальних громад.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Метою модернізації існуючої моделі публічного управління є забезпечення їх ефективності в умовах трансформаційних змін. Теоретичним основам ідентифікації сутності публічного управління та державного управління приділили увагу у своїх дослідженнях Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В., Лазор О.Я., Лазор О.Д., Михайловська О., Обушна Н.І. Вивченням перспектив розвитку системи публічного управління присвятили свої дослідження Кожина А.В., Латинін С.В., Майстро Н.В., Статівка М.А., Пастух К., Сабурова Г.Б. та ін..

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз наукових поглядів на сутність публічного управління та вивчення перспективних напрямів його удосконалення відповідно до сучасних трансформаційних змін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під час вивчення питань теоретичного й практичного досвіду розвитку системи органів публічного управління варто для початку приділити увагу теоретизуванню дефініцій

«державне управління» та «публічне управління». Цю думку підтримують учені Лазор О.Я та Лазор О.Д., стверджуючи, що важливо у науковій думці прийти до єдиного розуміння сутності публічної влади. За логікою публічна влада функціонує у двох основних формах – як державна влада і як влада місцевого самоврядування. Однак і в науковій літературі, і в навчальній часто публічну владу ототожнюють із державною владою, а публічне управління із державним управлінням [6], що вважаємо хибним судженням.

У руслі ініційованого наукового пошуку, виникає потреба обґрунтувати сутність інтенції «публічне управління». Раціональним вважаємо визначення, яке пропонують учені Лазор О. Я., Лазор О. Д. «публічне управління – цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив органів публічної влади на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення мети та реалізації функцій суспільства, відображених у Конституції та інших нормативно-правових актах» [6]. Публічне управління є діяльністю органів державного управління, органів місцевого самоврядування, представників приватного сектору та інститутів громадянського суспільства в межах визначених законом повноважень і функціональних обов'язків щодо формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць [14]. Як зазначено в Енциклопедії з державного управління, публічне управління містить у собі «роздержавлення» управлінських функцій, передачу значної їх частини від уряду до інших суспільних суб'єктів задля досягнення кращої керованості суспільства, його впорядкованості і спрямування на досягнення поставлених стратегічних цілей [2].

Н. Обушна визначає публічне управління як вплив суб'єкта управління, що володіє публічною владою, на об'єкт – суспільство (суспільні відносини, процеси) відповідно до покладених на нього суспільнозначущих функцій і повноважень. Вчена зазначає, що таке управління виникає як результат суспільного договору між державою і суспільством, коли владними

повноваженнями наділяються органи і посадові особи [9].

Слушною також вважаємо думку О. Михайловської, яка акцентує увагу на ключовій особливості публічного управління – безпосередній участі в управлінських процесах народу, який, згідно з Конституцією України, є джерелом публічної влади [8]. Відповідно до вищезазначеного, сутність «публічного управління», на нашу думку, яскраво ілюструє Г.Б. Сабурова як «поєднання двох складових частин: державного управління, де суб'єктом є органи державної влади, та громадського (суспільного) управління, де суб'єктом є громадські інституції» [15]. Під державним управлінням авторка вбачає «особливого роду діяльність, зміст якої полягає у дотриманні нормативних актів шляхом різних форм організаційного впливу на суспільні процеси та явища» [15]. Отже, можемо резюмувати, що поняття «державне управління» те не є тотожним із «публічним управлінням» котре є багатшим за змістом та глибшим за обсягом. Зауважимо, що публічному управлінні інститути громадянського суспільства, органи місцевого самоврядування та державної влади є одночасно і суб'єктами і об'єктами.

Державна політика України останніми роками зазнала динамічних змін також у зв'язку із гармонізацією національної нормативно-правової бази і законодавством ЄС у напрямку подальшої співпраці із модернізації системи публічного управління у напрямку «менеджеріальної парадигми». Тобто, управлінська діяльність публічної сфери переймає підходи та методи, притаманні менеджменту. Учені зазначають, що більшість розвинених країн застосовують методи недержавного сектору управління, спрямовані на передачу окремих повноважень із вищого рівня на місцевий, просуваючи при цьому схеми взаємодії та взаємозв'язку з органами місцевого самоврядування [15].

Наукова квестія із модернізації вітчизняної моделі публічного управління, відповідно до сучасних соціально-економічних реалій, стає очевидним. На цій проблемі фокусують увагу сучасні науковці із державного управління, обґрунтовуючи необхідність модернізації системи публічного управління

виникненням специфічних соціально-економічних умов в результаті впливу пандемії COVID-19 та військового вторгнення РФ. Так, М. Латинін вказує на необхідність впровадження нових підходів до публічного управління, що сприятиме його удосконаленню [16]. В. Бакуменко звертає увагу на важливості підвищення якості та ефективності публічного управління з метою забезпечення поступального розвитку, системних суспільних трансформацій [1]. Пастух К. підкреслює важливість наближення діяльності органів публічної влади до проведення комплексних реформ у напрямку її євроінтеграції у напрямку адаптації наявних механізмів спрямування та координації міністерств [10]. Наявність невирішених питань подальшого розвитку публічного управління в Україні підтверджено також у «Державній стратегії регіонального розвитку на 2021– 2027 роки» [11]. У документі підкреслюється недостатня спроможність центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інституцій регіонального розвитку до ефективного впровадження реформ, надання високоякісних послуг населенню та розв'язання соціально-економічних проблем розвитку територій в Україні. Однією із загроз безпеці держави розглядається «слабкість органів виконавчої влади, насамперед на регіональному та місцевому рівні, та органів місцевого самоврядування, що часто проявляється у відсутності ініціативи, досвіду та компетенцій щодо розв'язання проблем регіонального та місцевого значення, оперативного реагування на виклики, що постають, розроблення заходів щодо прискорення економічного розвитку територій» [11]. Варто також відзначити, що реформа територіальної організації влади в умовах України стикається з рядом бар'єрів, зокрема дефіцитом політичного компромісу, бюрократизацією та корупцією адміністративного апарату на всіх рівнях, що залишається значною перешкодою на шляху успішності розпочатих реформ [4]. Ці проблемні питання підтверджено у Національній економічній стратегії на період до 2030 року, у якій до проблем публічного управління також віднесено: низький рівень прозорості та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування;

низький рівень компетенції керівників і спеціалістів органів місцевого самоврядування; низьку спроможність агенцій регіонального розвитку; незабезпеченість інструментами управління та моніторингу; неактивність територіальних громад [12]. Вплив зазначених проблем можна підтвердити значенням показника субіндексу «Державні інституції» індексу Глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму, у якому Україна займає 104 місце (піднявшись із 110 місця порівняно з попереднім роком).

Сучасні соціально-економічні та екологічні проблеми в Україні вказують на важливість подальшого приділення уваги публічному управлінню в забезпеченні сталого розвитку територіальних громад. Щодо сутності сталого розвитку, поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та ухвалення рішень щодо соціально-економічного розвитку територій. В основу сталого розвитку покладені принципи комплексності, ефективності, екологічної виправданості використання природних ресурсів, структурної збалансованості, соціальної спрямованості результатів діяльності [3]. Забезпечити сталий розвиток можна завдяки ефективному використанню людських, природних, геополітичних ресурсів, структурно-технологічної трансформації виробництва та наявних конкурентних можливостей [7].

Рекомендації для органів публічної влади щодо впровадження засад сталого розвитку громад за кордоном зазначено в Світовій програмі дій «Порядок денний на XXI століття - Agenda 21», що була ухвалена на зустрічі «Планета Земля» в Ріо- де-Жанейро в 1992 році: «Місцева влада, оскільки вона знаходиться ближче до народу, бере на себе відповідальність за освіту людей та їх заохочення до реалізації сталого розвитку»; «...Кожна місцева влада має встановити діалог з населенням, місцевими організаціями та приватними фірмами, розробити та впроваджувати Місцевий план дій на XXI століття. Здійснюючи постійні консультації та досягаючи консенсусу, місцева влада заохочує до співпраці та обміну інформацією громадян, місцеву громаду, комерційний і промисловий сектори, і вони разом впроваджують оптимальну

політику розвитку території» [5]. Забезпечення сталого розвитку громад є одним із базових принципів регіональної політики країн ЄС і є пріоритетною метою Програми дій Союзу з охорони навколишнього середовища.

Зважаючи на зазначене вище, а також на проблеми сталого розвитку територій в Україні, наразі актуальним постає необхідність у розробці Стратегії публічного управління із забезпечення сталого розвитку територіальних громад України. При її розробці може бути використано зарубіжний досвід публічного управління та адміністрування в контексті забезпечення сталого розвитку територій, зокрема створення відповідних органів публічної влади, діяльність яких сприятиме посиленню координації між органами публічної влади у забезпеченні сталого розвитку територій, запровадженню міжсекторальних підходів. Зауважимо, що в процесі адміністративно-територіальної реформи до складу об'єданих територіальних громад увійшло більше 9 тис. сіл. Відповідно, розширення повноважень місцевих громад потребує гармонізації розвитку сільськогосподарського виробництва та сільських територіальних громад, інтересів та ініціативи кожного жителя села щодо забезпечення високої ефективності виробництва та довкілля і, на цій основі, поліпшення якості та безпеки їх життя.

Враховуючи деструктивний вплив війни в Україні та усі сфери суспільно-економічного життя, Стратегія публічного управління із забезпечення сталого розвитку територіальних громад України, опираючись, на чинні інституції [12], [13] та авторські пропозиції має віддзеркалювати наступні вектори розвитку:

- економічну складову, – яка базуватиметься на максимальному отриманні сукупного доходу при збереженні та примноженні функціонуючого сукупного капіталу й збільшенні обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції;

- соціальну складову, – яка базуватиметься на створенні оптимальних соціальних умов та підвищенні якості життя людини, реабілітації постраждалих у результаті війни, як головної цінності розвитку суспільства;

- екологічну складову, – яка базуватиметься на балансовій ув'язці

біологічних і природних систем, цілісності біосфери й екосистеми та їх здатності до самовідтворення, а також розробці загальнодержавного плану регенерації зруйнованих у результаті війни екосистем.

Політика регіонального розвитку відповідно до Стратегії публічного управління із забезпечення сталого розвитку територіальних громад має ґрунтуватися на врахуванні під час стратегічного та просторового планування ключових викликів, які впливають на людину, інфраструктуру, економіку та навколишнє природне середовище, а також включати побудову культури партнерства та співробітництва, орієнтованої на взаємодію громадян та публічних інституцій щодо сталого розвитку. Фундаментальною основою при цьому повинно стати формування і практичне втілення стратегічного планування, орієнтованого на соціально-економічну розбудову кожного окремо взятого сільського поселення, розпочинаючи з мікро- і до макрорівня у наступних напрямках:

I. Економічний вектор сталого розвитку:

- диверсифікація сільської економіки;
- розвиток підприємництва та малих форм господарювання на селі;
- розвиток агротуризму та рекреаційної сфери на селі;
- розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації;
- побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування;

II. Соціальний вектор сталого розвитку:

- формування оптимальної сільської поселенської мережі та покращення відтворення людності на селі;
- забезпечення зайнятості та підвищення рівня життя сільського населення;
- посилення соціальної спрямованості розвитку виробництва на мікрорівні і на цій основі опрацювання ефективних заходів у сферах зайнятості і життя селянства;
- забезпечення проведення реінжинірингу публічних послуг;

- забезпечення спрощення процедур і безперешкодного доступу громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях, до соціальних та публічних послуг;

- забезпечення розвитку технологій дистанційного отримання соціальних та публічних послуг;

- сприяння проведенню публічного діалогу між місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та підприємництвом;

- розширення форм публічно-приватного партнерства у частині розбудови соціальної інфраструктури за прикладом револьверних фондів на підтримку місцевих програм підвищення енергоефективності.

III. Екологічний вектор сталого розвитку:

- раціональне використання природно-ресурсного потенціалу сільських територій;

- техногенна та екологічна безпека сільських територій.

Зазначена Стратегія передбачає упродовж всього періоду її реалізації спільну та скоординовану діяльність органів публічного управління та місцевого самоврядування у партнерстві з науковими установами, інститутами громадянського суспільства, міжнародними організаціями та бізнесу. Для ефективною реалізації зазначених векторів розвитку необхідна інституційна спроможність органів влади різних рівнів приймати відповідальні рішення, формувати реальні цілі, застосовувати адекватні індикатори, що свідчать про їх досягнення, впроваджувати прийнятні управлінські моделі, створювати умови для сталого розвитку.

Висновки. Підсумовуючи результати проведених досліджень, слід зазначити, що сучасні соціально-економічні реалії створені результатами військової агресії РФ детермінують необхідність удосконалення чинної моделі публічного управління в Україні. Обраний вектор модернізації передбачає вибір моделі управління, яка є відповідною до конкретних умов забезпечить функціонування і розвиток територіальних громад. Магістральним вектором удосконалення слід розглядати сталий місцевий розвиток, який носить

системний характер і складається з цілісної системи принципів діяльності, що передбачає соціально, економічно і екологічно збалансований розвиток територіальних громад та поселень, спрямований на формування їх економічного потенціалу, повноцінного життєвого середовища для сучасного та наступних поколінь на основі раціонального використання ресурсів.

Інституційним підґрунтям зазначених пропозицій має стати розробка Стратегії публічного управління із забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Відповідно до напрацьованих базових кроків публічне управління сталим місцевим розвитком потребує забезпечення раціонального природокористування, соціальної справедливості, економічного розвитку, а також посилення взаємодії між органами публічної влади, бізнесом, організаціями громадянського суспільства, науковими установами та населенням на принципах демократичного управління.

Література

1. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ: вид. Ліра -К. 2017. 256 с.
2. Енциклопедія державного управління. В 8 т. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. Т.8. Публічне врядування. 630 с.
3. Зубар І. В. Концептуальна модель розвитку сталого землекористування фермерських господарств. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. № 4. С. 87-104
4. Зубар І.В., Онищук Ю.В. Практика ЄС у децентралізації публічної влади та перспективи її застосування в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. № 1 (32). 2022. С.41-45
5. Кожина А. В. Основні тенденції публічного управління сталим місцевим розвитком в Україні в умовах глобалізації. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління. 2017. Т. 28(67). № 1. С. 46-51

6. Лазор О. Я., Лазор О. Д. Публічне управління та адміністрування: ретроспектива деяких теоретичних аспектів. Університетські наукові записки. 2015. № 4. С. 111-121

7. Латинін, С.В. Майстро, Н.В. Статівка М.А. та ін. Державна економічна політика регіонального розвитку: монографія; за заг. ред. д.держ.упр., проф. М.А. Латиніна. Харків: Вид. ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. 329 с.

8. Михайловська О. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складових дефініцій публічного управління та адміністрування. та ін. Університетські наукові записки. 2016. № 58. С. 241–253.

9. Обушна Н. І. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні : теоретичний аспект. Ефективність державного управління, 2015. Вип. 44 (1). С. 53–63.

10. Пастух К. Публічне управління та адміністрування в забезпеченні сталого розвитку територій: теоретико-організаційний аспект. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 1(11). С.186-206

11. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text>

12. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 / Урядовий портал. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennyuanacionalnoyi-eko-a179>

13. Проект Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення концепції сільського розвитку до 2030 року». URL: <https://www.me.gov.ua/>

14. Публічне управління: термінол. слов. за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петрос. Київ. НАДУ. 2018. 224 с.

15. Сабурова Г.Б. Основні напрями розвитку системи публічного управління в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2021. № 21. С.23-28

16. Latynin M., Pastukh K., Tarasenko D., Shevchenko S., Munko A. Public

administration in the economic sphere in Ukraine: strategic approach. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 39. pp 5-20.

References

1. Bakumenko, V.D., Bondar, I.S., Hornyk, V.H. and Shpachuk, V.V. (2017), *Osoblyvosti publichnoho upravlinnia ta administruvannia [Peculiarities of public management and administration: education]*, Lira-K, Kyiv, Ukraine.
2. LRIDU NADU (2011), *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration In 8 vols.]*, Vol. 8, *Publichne vriaduvannia [Public administration]*, LRIDU NADU, Lviv, Ukraine.
3. Zubar, I. V. (2016), “Conceptual model of development of sustainable land use of farms”, *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, vol. 4, pp. 87-104.
4. Zubar, I.V., Onyshchuk, Yu.V. (2022), “EU practice in decentralization of public power and prospects for its application in Ukraine”, *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, vol. 1 (32), pp.41-45.
5. Kozhina, A.V. (2017), “The main trends of public management of sustainable local development in Ukraine in the conditions of globalization”, *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Seriia: Derzhavne upravlinnia*, vol. 28(67), pp.46-51.
6. Lazor, O.Ya. and Lazor, O.D. (2015), “Public management and administration: a retrospective of some theoretical aspects”, *Universytetski naukovi zapysky*. vol. 4. pp. 111-121.
7. Latynin, S.V. Maistro, N.V. and Stativka, M.A. (2017), *Derzhavna ekonomichna polityka rehionalnoho rozvytku [State economic policy of regional development]*, KharRI NADU «Mahistr», Kharkiv, Ukraine.
8. Mykhaylovska, O. (2016), “Analysis of theoretical approaches to determining the essence of the constituent definitions of public management and administration”, *Universytetski naukovi zapysky*, vol. 58. pp. 241–253.
9. Obushna, N.I. (2015), “Public administration as a new model of public

administration organization in Ukraine: theoretical aspect”, *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, vol. 44 (1). pp. 53–63.

10. Pastuh, K. (2022), “Public management and administration in ensuring sustainable development of territories: theoretical and organizational aspect”, *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, vol. 1(11), pp.186-206.

11. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution “On the approval of the State Regional Development Strategy for 2021-2027”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (Accessed 02 June 2023).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution “On the approval of the National Economic Strategy for the period until 2030”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text> (Accessed 05 June 2023).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Draft Resolution “On approval of the concept of rural development until 2030”, available at: <https://minagro.gov.ua/npa/pro-shvalennya-koncepciyi-stimulyuvannya-rozvitku-pidpriyemnictva-na-silskih-teritoriyah-do-2030-roku> (Accessed 05 June 2023).

14. Kuybida, V. S, Bilynska, M. M. and Petroye, O. M. (2018), *Publichne upravlinnia: terminolohichni slovnyk* [Public administration: terminological dictionary], NADU, Kyiv, Ukraine.

15. Saburova, G.B. (2021), “The main directions of the development of the public administration system in Ukraine”, *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini*, vol. 21, pp. 23-28.

16. Latynin, M., Pastukh, K., Tarasenko, D., Shevchenko, S. & Munko, A. (2021), “Public administration in the economic sphere in Ukraine: strategic approach”, *Estudios de Economía Aplicada*, vol. 39, pp 5-20.

Стаття надійшла до редакції 11.06.2023 р.